

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κουλαφέτη
Τηλέφωνο: 2131516209
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα

Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 656Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: «Ενδελεχής έρευνα και καταλογισμός ευθυνών για το τραγικό ατύχημα στο Γυμνό Αμαρύνθου. Μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια εργαζομένων με αφορμή το τραγικό εργατικό δυστύχημα στην Εύβοια».

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. 5631/558/2-4-2021 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Γιώργο Μουλκιώτη, Βασίλη Κεγκέρογλου, Γιώργο Αρβανιτίδη και Γιώργο Καμίνη, σχετικά με το αναφερόμενο θέμα και στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Οι γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία, περιέχονται στον Κώδικα Νόμων για την Υγεία & Ασφάλεια των Εργαζομένων (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.3850/2010 (84 Α').

Βασικό χαρακτηριστικό του Κ.Ν.Υ.Α.Ε. είναι η νομική έννοια της αποκλειστικής ευθύνης του εργοδότη, ο οποίος υποχρεούται να εξασφαλίζει την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, την ενημέρωση και την κατάρτιση των εργαζομένων, να

λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων, να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας και (όπου προβλέπεται) Ιατρού Εργασίας, να παρέχει κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας, καθώς και να διασφαλίζει τον πιστοποιημένο έλεγχο καλής λειτουργίας του κάθε φύσης εξοπλισμού του, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Επιπλέον, ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση αλλά και οι εργοδότες των εργαζομένων των άλλων επιχειρήσεων που εκτελούν εργασίες στην επιχείρησή του, να ενημερώνονται και να λαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τους κινδύνους για την υγεία και ασφάλεια, καθώς και τα μέτρα και τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης (άρθρο 47 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Επίσης, ο εργοδότης πρέπει να εξασφαλίζει σε κάθε εργαζόμενο κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση στον τομέα της υγείας και ασφάλειας, ιδίως υπό μορφή πληροφοριών και οδηγιών, αλλά και να εξασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοι σε εξωτερικές επιχειρήσεις που εκτελούν εργασίες στην επιχείρησή του, έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες όσον αφορά τους κινδύνους για την υγεία και ασφάλεια κατά τις δραστηριότητές τους σε αυτή (άρθρο 48 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Ειδικότερες διατάξεις για τη λήψη και τήρηση μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων (πλην δημόσιων έργων) και γενικά για τις ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε εργοτάξιο, θεσπίζονται με το Ν. 1396/1983 "Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφάλειας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα" (126 Α') και το Π.Δ. 305/1996 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ" (212 Α').

Ο κύριος του έργου έχει την υποχρέωση τήρησης των μέτρων ασφάλειας, που εγγράφως του υποδεικνύει ο επιβλέπων του έργου, για όσο διαρκεί το έργο και για τα τμήματα του έργου που δεν έχουν αναλάβει εργολάβοι ή υπεργολάβοι ή έχει γίνει διακοπή εργασιών (άρθρο 4 του Ν. 1396/1983).

Ο επιβλέπων του έργου συμβάλλεται με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και της εκτέλεσης του τεχνικού έργου, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, ενώ στα πλαίσιο των υποχρεώσεών του περιλαμβάνονται και οι έγγραφες υποδείξεις του προς τον κύριο του έργου για τα μέτρα ασφάλειας κατά περίπτωση και φάση του έργου (άρθρο 7 του Ν. 1396/1983).

Οι εργολάβοι και υπεργολάβοι ολόκληρου ή τμήματος του έργου είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται - μεταξύ άλλων - να τηρούν όλα τα μέτρα ασφάλειας που αφορούν ολόκληρο ή τμήμα του έργου καθώς και τις υποδείξεις του επιβλέποντα το έργο, σύμφωνα με τους κανόνες

της επιστήμης και της τέχνης (άρθρο 3 και 5 του Ν. 1396/1983).

Στους εργολάβους και υπεργολάβους που συνδέονται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο, συγκεντρώνονται όλες οι ευθύνες του εργοδότη για θέματα προστασίας και πρόληψης, σύμφωνα με τις γενικές αρχές βάσει των οποίων, στο πλαίσιο των ευθυνών τους, λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, μη αποκλεισμένου και του κυρίου του έργου όταν αυτός συνδέεται απευθείας με σχέση εργασίας με το εργαζόμενο (παρ. 4 άρθρο 2 του Π.Δ. 305/1996).

Αναπόσπαστο τμήμα των διατάξεων του Π.Δ. 305/1996 αποτελούν τα Παραρτήματά του Ι, ΙΙ, ΙΙΙ, ΙV. Από αυτά ενδεικτικά αναφέρουμε το Παράρτημα ΙV "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τα εργοτάξια" και τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις για λήψη ειδικής εκπαίδευσης και της απαιτούμενης, από την ισχύουσα νομοθεσία, άδειας για τους οδηγούς και χειριστές οχημάτων και χωματουργικών μηχανημάτων (ΜΕΡΟΣ Β, Τμήμα ΙΙΙ παρ. 8.2) καθώς και την απαίτηση περί κατάλληλης εκπαίδευσης των εργαζομένων που χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις, μηχανές, εξοπλισμό του εργοταξίου (ΜΕΡΟΣ Β, Τμήμα ΙΙΙ παρ. 9.1.δ).

Στο πλαίσιο των γενικών διατάξεων περί ενημέρωσης των εργαζομένων για όλα τα μέτρα υγείας και ασφάλειας, θα πρέπει – ομοίως - να ενημερώνονται με κατανοητές πληροφορίες και για τις ειδικότερες διατάξεις του Π.Δ. 305/1996 που τους αφορούν (άρθρο 10 του Π.Δ. 305/1996).

Άλλες ειδικότερες διατάξεις θεσπίζονται με το Π.Δ. 1073/1981 "Περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού" (260 Α').

Στο εν λόγω Π.Δ. καταγράφονται, μεταξύ άλλων, όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που πρέπει να λαμβάνονται κατά την εκτέλεση εργασιών εκσκαφών (ΤΜΗΜΑ Ι, ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α') συμπεριλαμβανομένου και του χειρισμού μηχανημάτων ο οποίος θα πρέπει να διενεργείται από άτομα που έχουν επαρκή εμπειρία ή άδεια χειριστή εφόσον προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 46 του Π.Δ. 1073/1981).

Οι εργολάβοι και υπεργολάβοι οφείλουν να επιθεωρούν το προσωπικό του κάθε συνεργείου και να καθοδηγούν συνεχώς τους εργαζόμενους για τα μέτρα ασφάλειας της κάθε εργασίας (άρθρο 111 του Π.Δ. 1073/1981).

Επιπλέον, διατάξεις που καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας και μέσων ατομικής προστασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία, έχουν θεσμοθετηθεί με το Π.Δ. 395/1994 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ" (220 Α'), όπως ισχύει και το

Π.Δ. 396/1994 "Ελάχιστες προδιαγραφές για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ" (220 Α'), αντίστοιχα.

Με τα άρθρα 6 και 7 του Π.Δ. 395/1994 ορίζεται η υποχρέωση των εργοδοτών για τη διάθεση πληροφοριών και την παροχή γραπτών οδηγιών χρήσης του εξοπλισμού εργασίας καθώς και για την εκπαίδευση των εργαζομένων στους οποίους έχει ανατεθεί η χρησιμοποίησή τους.

Με το άρθρο 4 του Π.Δ. 396/1994 καθορίζονται οι υποχρεώσεις των εργοδοτών σε ό,τι αφορά τη διάθεση μέσων ατομικής προστασίας στους εργαζόμενους. Οι εργοδότες οφείλουν, μεταξύ άλλων, να μεριμνούν για την ικανοποιητική τους κατάσταση από την άποψη της αποτελεσματικής προστασίας των εργαζομένων, με τις αναγκαίες συντηρήσεις, επισκευές και καθαρισμούς και με την άμεση αντικατάστασή τους όταν παρουσιάζουν προχωρημένη φθορά ή έχει λήξει ο επιτρεπόμενος χρόνος χρήσης τους.

Με τα άρθρα 7 και 8 του Π.Δ. 396/1994 προστίθενται στις υποχρεώσεις του εργοδότη η ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων για τη σωστή και αποτελεσματική χρήση των μέσων ατομικής προστασίας.

Διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις της νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και αφορούν πρόστιμο για καθεμία παράβαση καθώς και προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης (άρθρο 71 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Ποινικές κυρώσεις επιβάλλονται σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει είτε με πρόθεση είτε από αμέλεια τις διατάξεις της νομοθεσίας, για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται με εξουσιοδότησή της, και αφορούν είτε ποινή φυλάκισης είτε χρηματική ποινή ή και τα δύο κατά περίπτωση (άρθρο 72 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Β. Σημειώνεται ότι η διερεύνηση των εργατικών ατυχημάτων και γενικότερα ο έλεγχος εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων κατά την εργασία εμπίπτει στην αρμοδιότητα των επιθεωρητών ασφαλείας και υγείας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας Σ.ΕΠ.Ε. (άρθρο 69 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

Το πολλαπλό εργατικό ατύχημα στο οποίο αναφέρεται η σχετική Ερώτηση, έλαβε χώρα στο Γυμνό Αμαρύνθου την Πέμπτη 01.04.2021 και ώρα 14.00. Κλιμάκιο του Τμήματος Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (ΑΥΕ) Ευβοίας του ΣΕΠΕ, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται ο τόπος του εν λόγω εργατικού ατυχήματος, μετέβη άμεσα

στον τόπο του ατυχήματος και διενήργησε αυτοψία για τα αίτια που το προκάλεσαν. Η έρευνα για τις συνθήκες και τα αίτια του συμβάντος συνεχίζεται με τη λήψη στοιχείων, η σχετική έκθεση είναι υπό σύνταξη και μετά την ολοκλήρωσή της θα διαβιβαστεί αρμοδίως στην αρμόδια εισαγγελική αρχή της Χαλκίδας. Σημειώνεται ότι η εν λόγω έκθεση έρευνας ενέχει και θέση μνηυτήριας αναφοράς για τις ελλείψεις σε μέτρα ασφάλειας και υγείας που θα τεκμηριωθούν, ενώ παράλληλα θα επιβληθούν και οι προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις στην εργοδότη των θανόντων επιχείρηση ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ.

Σύμφωνα με την ενημέρωσή μας, το συμβάν προκλήθηκε όταν κατά τις εργασίες κατασκευής του νέου δικτύου ηλεκτρικού ρεύματος στον παραπάνω αναφερόμενο τόπο και για λόγο που είναι ακόμα υπό διερεύνηση, στοιχείο του υπό κατασκευή δικτύου, το οποίο δεν βρισκόταν υπό τάση, ήλθε σε επαφή με το υπάρχον, γειτνιάζον δίκτυο μέσης τάσης (20.000 V), με συνέπεια οι εκτεθειμένοι εργαζόμενοι να υποστούν ηλεκτροπληξία .

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα μέχρι τώρα στοιχεία και τις εκτιμήσεις των αρμοδίων, μια εκ των παραμέτρων που σχετίζονται με το δυστύχημα είναι η μη τήρηση εκ μέρους της ανωτέρω αναφερόμενης, αναδόχου του έργου επιχείρησης ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ εγγράφων διαδικασιών - οδηγιών με ασφαλείς πρακτικές εργασίας κατά την διάρκεια των εργασιών κατασκευής του νέου δικτύου, παρότι αυτό είχε αποτυπωθεί ως όρος της σύμβασης μεταξύ της ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ και του κυρίου του έργου ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, από κοινού με τον όρο της τήρησης των κειμένων διατάξεων περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.

Κατά τα άλλα, διαπιστώθηκε ότι η εξειδίκευση (κατοχή αδειών) και η εκπαίδευση των θυμάτων σε θέματα ασφάλειας και υγείας από την ανάδοχο εταιρεία ήταν κατάλληλη για τη συγκεκριμένη κατηγορία εργασίας που εκτελούσαν, σύμφωνα και με την σύμβαση της εταιρείας με την ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, ενώ οι θανόντες είχαν εμπειρία συναφή με το αντικείμενο εργασίας τουλάχιστον 10 ετών.

Επιπλέον, σύμφωνα με το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Εύβοιας του ΣΕΠΕ, για τους εργαζόμενους στο συγκεκριμένο έργο είχε υποβληθεί Ε4/Ετήσιος Πίνακας Προσωπικού στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, με αρ. πρωτ. ΠΠ 5712948/25-11-2020 και αναγραφόμενο ωράριο εργασίας Δευτέρα-Παρασκευή 07.00 έως 15.00.

Γ. Ως προς τα μέτρα στήριξης των οικογενειών των θυμάτων, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν.4387/2016, όπως ισχύει, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, τα μέλη της οικογένειάς του δικαιούνται σύνταξη με τις οικείες διατάξεις και ανεξαρτήτως του χρόνου ασφάλισής του.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.4387/2016, όπως ισχύει, δικαιούνται

σύνταξη τα παρακάτω μέλη της οικογένειάς του:

α. Ο επιζών σύζυγος, με την προϋπόθεση ο έγγαμος βίος να έχει διαρκέσει τρία (3) έτη.

β. Τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετηθέντα και όσα εξομοιώνονται με αυτά με τη προϋπόθεση ότι είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 24ο έτος της ηλικίας τους ή κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου να είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητα τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους.

γ. Ο διαζευγμένος σύζυγος εφόσον πληρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: ο πρώην σύζυγος να κατέβαλλε σε αυτόν ή να υποχρεούτο να του καταβάλλει διατροφή, να είχε συμπληρώσει δέκα (10) έτη έγγαμου βίου, το διαζύγιο να μην οφείλεται σε ισχυρό κλονισμό υπαιτιότητας του αιτούντος την αίτηση, να μην έχει τελεστεί άλλος γάμος και τέλος, το μέσο μηνιαίο ατομικό φορολογητέο εισόδημά του να μην υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερήλικων που καταβάλλεται από τον τ. Ο.Γ.Α.

Εξάλλου, σύμφωνα με το Φ80000/12148/273/2018 έγγραφο του Τμήματος Σύνταξης και Επιδομάτων Αναπηρίας της Δ/σης Παροχών Κύριας Σύνταξης του Υπουργείου μας, σε περίπτωση θανάτου από 13.05.2016 και εφεξής που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν.4387/2016, σύμφωνα με την οποία σε καμιά περίπτωση το ποσό της σύνταξης που επιμερίζεται μεταξύ των προσώπων που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12, δε μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στο διπλάσιο της Εθνικής Σύνταξης για 20 έτη ασφάλισης ήτοι σε 768 ευρώ.

Δ. Όσον αφορά το αίτημα χορήγησης των πορισμάτων της αυτοψίας και των ελέγχων των αρμοδίων ελεγκτικών μηχανισμών, σας γνωρίζουμε ότι πορίσματα των ελέγχων (δελτία ελέγχου) που επιδόθηκαν στην επιχείρηση ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ μετά το συμβάν ή/και σε προγενέστερο χρόνο και η υπό σύνταξη έκθεση έρευνας του ατυχήματος αποτελούν διοικητικά έγγραφα που χορηγούνται στους έχοντες εύλογο ενδιαφέρον όπως η εν λόγω έννοια έχει εξειδικευτεί με την αρ. 1214/2000 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, πράγμα που δεν συντρέχει στην προκειμένη περίπτωση. Επιπλέον, η μη κατάθεση της έκθεσης έρευνας, πέραν του ότι είναι τμήμα της σε εξέλιξη ανακριτικής διαδικασίας, θεμελιώνεται στο ότι κατά κανόνα περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των θυμάτων ή/και απόρρητα επιχειρησιακά δεδομένα π.χ. ευαίσθητες πληροφορίες για την παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης, ενώ οι επιθεωρητές

του ΣΕΠΕ, σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία (άρθρο 17 παρ. 8 Ν. 3996/2011/Α' 170 και άρθρο 70 παρ. 2 Ν. 3850/2010/Α' 84), δεσμεύονται νομικά για την τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών και των στοιχείων που περιέχονται σε γνώση τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ